

Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων προαγωγής
της ψυχοκοινωνικής υγείας των μαθητών στο σχολείο:
το παράδειγμα πρόληψης του σχολικού εκφοβισμού και
της βίας με έμφαση στην αποδοχή της
διαφορετικότητας.

*Θεολόγος Χατζηπέμου,
Επ. Καθηγήτης Κοινωνικής Εργασίας στην Εκπαίδευση
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής*

- Το σχολείο ως πεδίο παρέμβασης της Κοινωνικής Εργασίας
- Αποτελεσματικά προγράμματα πρόληψης
- Αξιολόγηση των προγραμμάτων πρόληψης
- Μεθοδολογικές προϋποθέσεις για τον σχεδιασμό και την επιτυχή έκβαση ενός προγράμματος πρόληψης
- Παρουσίαση του προγράμματος παρέμβασης για τον σεβασμό και την αποδοχή της διαφορετικότητας

Το σχολείο ως πεδίο παρέμβασης της Κοινωνικής Εργασίας

Το σχολείο αποτελεί το ιδανικότερο πλαίσιο για την εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης:

- Μεγάλος αριθμός του παιδικού και εφηβικού πληθυσμού είναι εύκολα προσβάσιμος, λόγω του υποχρεωτικού χαρακτήρα της εκπαίδευσης
- αλλά και του μεγάλου μέρους που καταλαμβάνει αυτή στην καθημερινή ζωή του συγκεκριμένου πληθυσμού
- Δυνατότητα προσέγγισης και άλλων πληθυσμών όπως είναι οι εκπαιδευτικοί, άλλοι εργαζόμενοι του σχολείου, οι γονείς, φορείς της κοινότητας κτλ.

Το σχολείο ως πεδίο παρέμβασης της Κοινωνικής Εργασίας (3)

Ο Π.Ο.Υ. προτείνει «στροφή» από τις αποσπασματικές και μεμονωμένες δράσεις που υλοποιούνται σε σχολικό περιβάλλον σε **ολιστικά και περιεκτικά προγράμματα** τα οποία στοχεύουν, εκτός από την ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής,

- στην **αλλαγή του κλίματος του σχολείου και**
- στη **σύνδεση του σχολείου με την οικογένεια και την ευρύτερη κοινότητα.**

ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

- Το σύγχρονο σχολείο καλείται να διαδραματίσει ένα σύνθετο ρόλο. Μεταξύ άλλων, οφείλει να παρέχει στους μαθητές ευκαιρίες **προσωπικής ανάπτυξης** και **ενδυνάμωσης**, καθώς και να τους υποστηρίζει στην απόκτηση ψυχοκοινωνικών δεξιοτήτων, αξιοποιώντας τις ψυχοεκπαιδευτικές διαδικασίες.
- Το ύφος των ψυχοεκπαιδευτικών διαδικασιών προσεγγίζει αρκετά αυτό της σχολικής τάξης, στην οποία ο εκπαιδευτικός εφαρμόζει τη μέθοδο της «ομαδοσυνεργατικής» διδασκαλίας και μάθησης.

Διεπαγγελματική συνεργασία (2)

- Η συνεργασία του εκπαιδευτικού με τον κοινωνικό λειτουργό είναι καθοριστική για τη στήριξη του μαθητή και της σχολικής κοινότητας. Για μια καλή συνεργασία, ο κοινωνικός λειτουργός χρειάζεται να δώσει έμφαση στη σχέση με τους εκπαιδευτικούς, ώστε μέσα από αυτήν να μπορούν να υλοποιηθούν αποτελεσματικά προγράμματα πρόληψης και παρέμβασης.
- Ωστόσο, συχνά εμφανίζονται εμπόδια, όπως η ελλιπής επικοινωνία, οι διαφορετικές παιδαγωγικές επιλογές, ο περιορισμένος χρόνος και η ασάφεια ρόλων, που δυσκολεύουν την κοινή δράση.

Προώθηση της ψυχοκοινωνικής υγείας στο σχολείο

- Η προαγωγή ψυχικής υγείας στο σχολείο, ως συγκροτημένη εκπαιδευτική διαδικασία διεπιστημονικού και διαθεματικού χαρακτήρα, αποτελεί το πλέον επιτυχημένο μοντέλο πρωτογενούς και δευτερογενούς πρόληψης.
- Έχει πλέον αποδειχθεί η σημασία της επένδυσης στην **προαγωγή της ψυχικής υγείας των μαθητών** καθώς η κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών συνδέεται αμφίδρομα με την ακαδημαϊκή και γνωστική τους ανάπτυξη (Barry & Jenkins, 2007).

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

✎ Τα προγράμματα πρόληψης, ανάλογα με το επίπεδο στο οποίο παρεμβαίνουν, χωρίζονται σε:

✓ **Πρωτογενούς, Δευτερογενούς, Τριτογενούς πρόληψης**

✎ Τα προγράμματα πρόληψης με τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα είναι αυτά που ακολουθούν μια ολιστική προσέγγιση. Συγκεκριμένα, στοχεύουν σε αλλαγές σε:

✓ **Επίπεδο σχολείου, Επίπεδο τάξης, Επίπεδο ατόμου**

ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ

- ✎ Τα προγράμματα τόσο της πρωτογενούς όσο και της δευτερογενούς απευθύνονται σε μεγάλους αριθμούς παιδιών.
- ✎ Δεδομένου ότι ο αριθμός του ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού των ειδικών ψυχικής υγείας της κοινότητας δεν είναι αντίστοιχα μεγάλος, η εφαρμογή αυτών των προγραμμάτων στηρίζεται στο έμμεσο μοντέλο παροχής υπηρεσιών Ψ.Υ. στο χώρο του σχολείου.

ΜΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ

- ✓ Παρουσιάζουν περιορισμένη δέσμευση των εκπαιδευτικών.
- ✓ Δεν έχουν εποπτεία από έμπειρους επαγγελματίες ψυχικής υγείας.
- ✓ Έχουν μικρή χρονική διάρκεια.
- ✓ Δεν είναι σχεδιασμένα και δεν ανταποκρίνονται για την συγκεκριμένη φάση ανάπτυξης των παιδιών.
- ✓ Δεν βασίζονται σε ερευνητικά δεδομένα αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας και δεν είναι συνεπή ως προς την θεωρία.

Ως μέσα υλοποίησης χρησιμοποιούνται:

- η ενεργητική ακρόαση,
- ο διάλογος,
- οι ελεύθεροι συνειρμοί,
- το παίξιμο ρόλων,
- η καλλιτεχνική δημιουργία.

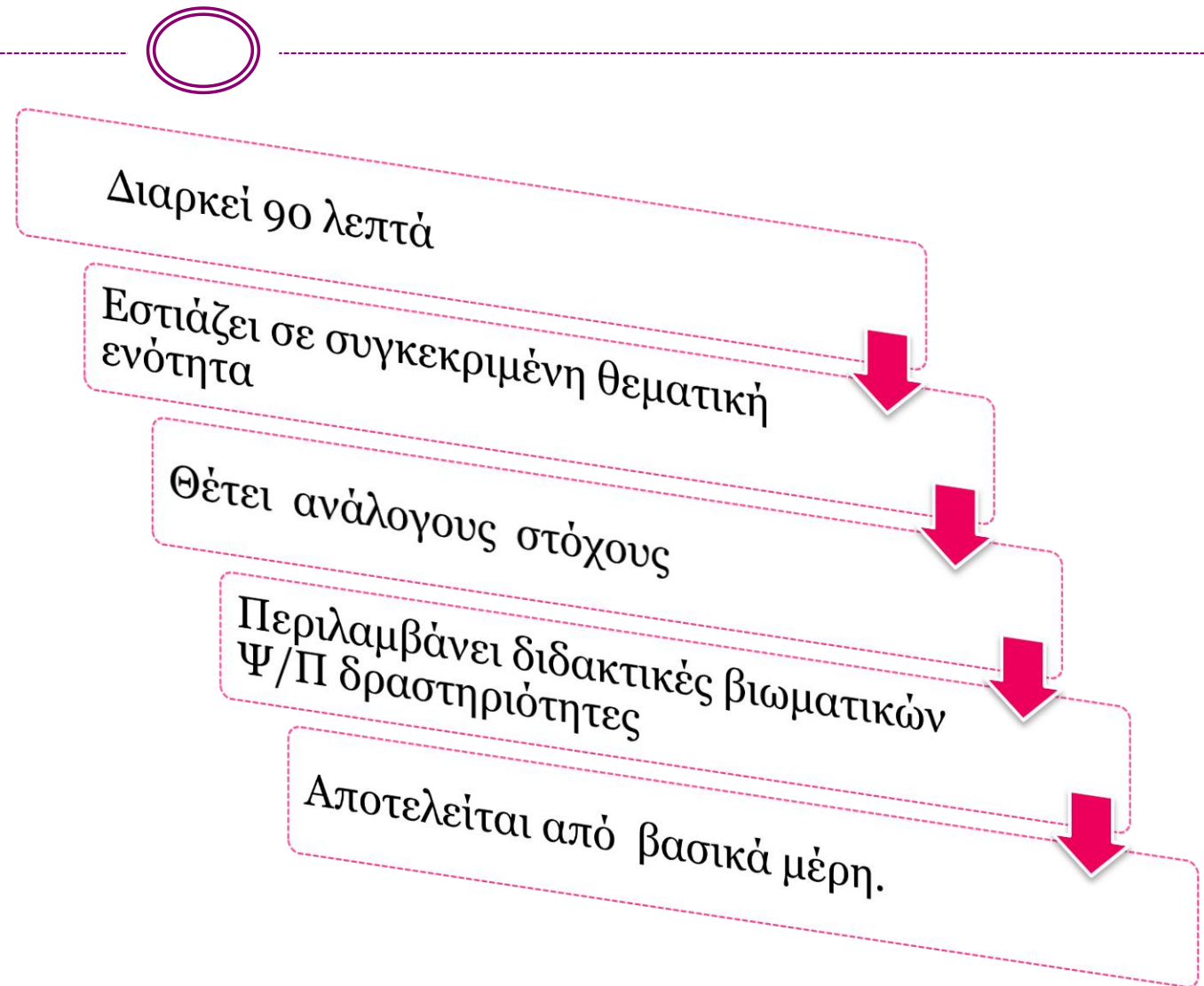
Διαφορετικότητα εκφοβισμός

14

- Τα παιδιά με **χαρακτηριστικά διαφορετικότητας** γίνονται θύματα βίας από συμμαθητές τους πολύ συχνότερα από ότι τα υπόλοιπα παιδιά - «εκφοβισμός λόγω ειδικής δυσκολίας».
- Το 94% των παιδιών και εφήβων με **αναπηρίες** αναφέρουν ότι έχουν βιώσει κάποια μορφή θυματοποίησης στο σχολείο.

Παράδειγμα σχεδιασμού και υλοποίησης προγράμματος παρέμβασης για τον σεβασμό και την αποδοχή της διαφορετικότητας

- Για την υλοποίηση ενός προγράμματος ευαισθητοποίησης σχετικά με τη διαφορετικότητα, προτείνουμε δύο Εργαστήρια για μαθητές/τριες Δ', Ε' και Στ' Δημοτικού, διάρκειας 90'.

Εισαγωγικό μέρος

Στην αρχή κάθε Εργαστηρίου γίνεται:

- θεωρητική εισαγωγή του θέματος
- αναφορά στους στόχους
- παρουσίαση των βιωματικών δραστηριοτήτων
- των μεθόδων,
- καθώς και των υλικών μέσων εφαρμογής που θα χρησιμοποιηθούν για την επίτευξη των στόχων

Κύριο μέρος

Το κύριο μέρος περιλαμβάνει τις βιωματικές δραστηριότητες (π.χ. παιχνίδια ρόλων, εικαστικές δημιουργίες) μέσω των οποίων διερευνάται το θέμα της διαφορετικότητας και διευκολύνεται η αλληλεπίδραση μεταξύ των μελών.

Ακολουθούν η συζήτηση και η επεξεργασία. Μετά από κάθε βιωματική δραστηριότητα, είναι απαραίτητο να ακολουθεί η επεξεργασία των δραστηριοτήτων που προηγήθηκαν ώστε να αφομοιωθεί η εμπειρία από τους/τις μαθητές/τριες.

Ο/Η συντονιστής/τρια, θέτοντας τις κατάλληλες ερωτήσεις, προτρέπει τα μέλη της ομάδας να συζητήσουν από κοινού την εμπειρία τους, τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους.

Σύνοψη-Κλείσιμο:

- Στο τέλος του εργαστηρίου γίνεται ένας απολογισμός όλης της διαδικασίας που προηγήθηκε στη συνάντηση.
- Εκτός από το περιεχόμενο της συνάντησης, ο/η συντονιστής/τρια μπορεί να θέσει ερωτήσεις που αφορούν τις διαπροσωπικές σχέσεις των μελών της ομάδας και το πώς επηρεάστηκαν

Ο/Η συντονιστής/τρια διευκολύνει την έκφραση των σκέψεων και των συναισθημάτων όλων των μελών της ομάδας, δίνει και ο/η ίδιος/ια μια ανατροφοδότηση στα μέλη και κλείνει τη συνάντηση συνοψίζοντας τα συμπεράσματα όλης της διαδικασίας.

Παρουσίαση του προγράμματος παρέμβασης για τον σεβασμό και την αποδοχή της διαφορετικότητας

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά
οι στόχοι,
η μέθοδος,
τα υλικά και
οι δραστηριότητες των Εργαστηρίων 1 και 2.

Α. Στόχοι των Εργαστηρίων

Α. Στόχοι των Εργαστηρίων

- Να οξυνθεί η δυνατότητα των μαθητών/τριών να εντοπίζουν τις ομοιότητες και τις διαφορές των ατόμων.
- Να καλλιεργηθεί η δυνατότητα να αντιλαμβάνονται αλληλοσυμπληρωματικά και δημιουργικά τη διαφορετικότητα.
- Να ενθαρρυνθεί η αποδοχή της διαφορετικότητας μεταξύ των μαθητών/τριών.

Μέθοδος και υλικά

Β. Μέθοδος

- Παιχνίδια λόγου και κίνησης που εστιάζουν

(α) σε ομοιότητες και διαφορές και

(β) στην αλληλοσυμπληρωματικότητα των παικτών/ κτριών.

- Παρατήρηση.
- Συζήτηση.

Γ. Υλικά και μέσα

- Καρέκλες (τάξης).
- Πίνακας.
- Χαρτιά και μολύβια για όλους.
- Υπολογιστής και βιντεοπροβολέας
- Προτείνεται 10' απόσπασμα της ταινίας «Τα Παιδιά του Παραδείσου» (Majid Majidi, Ιράν, 1997) με θέμα τη ζωή ενός παιδιού από άλλη χώρα.

Περιγραφή Δραστηριότητα 1η - Εισαγωγή

Δραστηριότητα 1η - Εισαγωγή

Ο/Η συντονιστής/τρια κάνει μια εισαγωγή.

Στη συνέχεια συζητούν για τους στόχους και για το τι ακριβώς θα συμβεί σε αυτό το Εργαστήριο.

Τέλος, ο/η συντονιστής/τρια υπολογίζει τους χρόνους που θα χρειαστούν για κάθε δραστηριότητα.

Δραστηριότητα 2η - «Ο ένας συμπληρώνει τον άλλο»

Ο/Η συντονιστής/τρια αναφέρει στα παιδιά: «Μπορούμε τώρα να παίξουμε ένα πολύ ωραίο παιχνίδι όπου ο **ένας θα συμπληρώνει τον άλλο**». Οι μαθητές/τριες κάθονται σε κύκλο.

Ο/Η συντονιστής/τρια γράφει ως τίτλο στον πίνακα τη φράση «Πάω ταξίδι, αλλά πρώτα πρέπει να πλύνω τα παράθυρα».

Ένας/Μια μαθητής/τρια – παίκτης/τρια αρχίζει το παιχνίδι λέγοντας τη φράση «Πάω ταξίδι, αλλά πρώτα πρέπει να πλύνω τα παράθυρα» και ταυτόχρονα δείχνει με κίνηση πώς «πλένει τα παράθυρα».

Κάθε επόμενος/η μαθητής/τρια – παίκτης/τρια επαναλαμβάνει αυτά τα αρχικά λόγια και την κίνηση, και μετά προσθέτει κάτι δικό του με μία ανάλογη κίνηση.

Δραστηριότητα 2η - «Ο ένας συμπληρώνει τον άλλο» (2)

Η ακολουθία ενεργειών γίνεται όλο και πιο μεγάλη. Στο τέλος οι μαθητές/τριες επαναλαμβάνουν όλοι μαζί τη σειρά φράσεων και κινήσεων που έχει καταγράψει ο/η εκπαιδευτικός στον πίνακα.

Κλείνοντας, ο εκπαιδευτικός υπογραμμίζει το νόημα του παιχνιδιού, που είναι το να βιώσουν οι μαθητές/τριες πόσο διασκεδαστικό και εμπλουτιστικό είναι για τους ανθρώπους να μπορούν να αποδέχονται και να χρησιμοποιούν τις διαφορές αλληλοσυμπληρωματικά.

Δραστηριότητα 3η - «Τα Παιδιά του Παραδείσου»

Δραστηριότητα 3η - «Τα Παιδιά του Παραδείσου»

Προβάλλεται το επιλεγμένο δεκάλεπτο απόσπασμα της ταινίας «Τα Παιδιά του Παραδείσου», το οποίο δείχνει στιγμιότυπα της καθημερινής ζωής δύο παιδιών μιας ξένης χώρας, με πολλά και διαφορετικά πολιτισμικά στοιχεία από τη δική μας. Στη συνέχεια ο/η συντονιστής /τρια ανοίγει συζήτηση με τα παιδιά και προωθεί τη μεταξύ τους ανταλλαγή απόψεων, βασισμένη στις εξής ερωτήσεις:

Δραστηριότητα 3η - «Τα Παιδιά του Παραδείσου (2)»

- Τι κοινό έχετε με αυτά τα παιδιά;
- Με ποιους ζουν, σε τι είδους σπίτι;
- Πού πηγαίνουν σχολείο, πώς είναι το σχολείο τους;
- Πώς φαντάζεστε την καθημερινότητά τους; Ποια είναι η δική σας καθημερινότητα;
- Υπάρχουν κοινά σημεία και διαφορές;
- Τι πιστεύετε ότι θα ήθελαν να κάνουν αύριο; Ποιες είναι οι ελπίδες, τα όνειρα και οι φιλοδοξίες αυτών των παιδιών για το επόμενο έτος; Όταν θα μεγαλώσουν;
- Αν μιλούσατε την ίδια γλώσσα, τι θα ρωτούσατε αυτά τα παιδιά; Και τι θα θέλατε να σας ρωτήσουν εκείνα;
- Πιστεύετε ότι τελικά θα σας ενδιέφερε να γνωριστείτε καλύτερα και να κάνετε παρέα; Πιστεύετε ότι, παρά τις διαφορές σας, έχετε και κάποια κοινά;

Δραστηριότητα 3η - «Τα Παιδιά του Παραδείσου (3)»

- Στη συνέχεια ο/η συντονιστής συνοψίζει τη συζήτηση βάσει των απαντήσεων των μαθητών/τριών.
- Τέλος, εισάγει με διαλεκτικό τρόπο τον ορισμό της διαφορετικότητας, έχοντας κατά νου να τονίσει ότι η διαφορετικότητα δεν αποκλείει τις ομοιότητες, ότι δε σημαίνει ανισότητα και ότι είναι χρήσιμη, γιατί μας εμπλουτίζει με γνώσεις και εμπειρίες.

Δραστηριότητα 4η - «Ομοιότητες και διαφορές»

1. Ζητήστε από τους/τις μαθητές/τριες να σχηματίσουν με τις καρέκλες τους έναν κύκλο. Εσείς παραμένετε εκτός του κύκλου.
2. Ξεκινήστε το παιχνίδι ζητώντας από τους/τις μαθητές/τριες να αλλάξουν θέσεις μεταξύ τους «μόνο όσοι/ες φορούν, π.χ., τζιν παντελόνι». Ο όρος του παιχνιδιού είναι ότι κανένας/καμιά δεν πρέπει να καθίσει στη θέση όπου ήταν πριν. Συνεχίστε, ζητώντας να αλλάξουν θέση «όσοι/ες φορούν γυαλιά», «όσοι/ες έχουν ξανθά μαλλιά», «όσοι/ες αντιπαθούν τα μαθηματικά», «όσοι/ες γεννήθηκαν στην Αθήνα» κ.ο.κ. Οι οδηγίες μπορεί να δίνονται με διάφορους ρυθμούς, ώστε να υπάρχει παλμός.

Δραστηριότητα 4η - «Ομοιότητες και διαφορές» (2)

3. Μετά από λίγο αφαιρέστε από τον κύκλο μία καρέκλα. Κάποιος/α μαθητής/τρια θα μείνει όρθιος/α στο κέντρο του κύκλου και αυτός/ή θα συνεχίσει το παιχνίδι, προσπαθώντας με τις οδηγίες του να σηκώσει τους/τις άλλους/ες, ώστε να καθίσει αυτός/ή. Έτσι, αρκετοί/ές μαθητές/τριες έχουν τη δυνατότητα να αναλάβουν τον ρόλο του/της συντονιστή/στριας.
4. Σημάνετε τη λήξη του παιχνιδιού. Βάλτε πίσω την καρέκλα που λείπει και ζητήστε από τους/τις μαθητές/τριες να καθίσουν.

Δραστηριότητα 4η - «Ομοιότητες και διαφορές» (3)

5. Ανοίξτε ομαδική συζήτηση (βλ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις στη συνέχεια).
6. Ολοκληρώνετε τη δραστηριότητα ζητώντας από τους/τις μαθητές/τριες να συμπληρώσει ο/η καθένας/καθεμιά σε ένα χαρτί όμοια και διαφορετικά πράγματα που αρέσουν σε αυτόν/ήν και στον/στην διπλανό/ή του.

Δραστηριότητα 4η - «Ομοιότητες και διαφορές» (4)

Ενδεικτικές ερωτήσεις για συζήτηση:

- Ποια είναι τα κοινά χαρακτηριστικά της ομάδας μας; Π.χ. Σε ποια οδηγία σηκώθηκαν όλοι/ες; Σε τι μπορεί να μοιάζουμε οι άνθρωποι;
- Ποια είναι τα θετικά στοιχεία στο να έχουμε κοινά χαρακτηριστικά;
- Υπάρχουν αρνητικά στο να έχουμε μόνο κοινά χαρακτηριστικά;
- Τι είδους διαφορές μπορεί να έχουμε οι άνθρωποι μεταξύ μας; (σωματικά χαρακτηριστικά, γλώσσα, ηλικία, φύλο κ.ο.κ.)
- Πρόκειται πάντα για διαφορές που φαίνονται; Για παράδειγμα, οι απόψεις, τα συναισθήματα κλπ δεν φαίνονται.
- Πώς αντιμετωπίζουμε οι άνθρωποι συνήθως τη διαφορετικότητα; (Μας φοβίζει; Μας θυμώνει; Έχουμε προκαταλήψεις;)

Κλείσιμο και Αξιολόγηση των Εργαστηρίων

- Η αξιολόγηση αφορά το σύνολο των δραστηριοτήτων παρέμβασης.
- Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να ενθαρρυνθούν για να μπορέσουν να μιλήσουν όχι μόνο για τα θετικά των δραστηριοτήτων, αλλά και για τα αρνητικά, όπως, λ.χ. τι θα ήθελαν να είναι διαφορετικό και γιατί, τι θα μπορούσε να προστεθεί κλπ.
- Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η αξιολόγηση είναι μια δύσκολη διαδικασία, αλλά συνάμα αναγκαία για τον μελλοντικό σχεδιασμό ανάλογου προγράμματος δραστηριοτήτων.

Κλείσιμο και Αξιολόγηση των Εργαστηρίων(2)

- Τι ήταν αυτό που περίμενα από τα Εργαστήρια;
- Από αυτά που περίμενα τι πραγματοποιήθηκε;
- Τι μου άρεσε;
- Τι δε μου άρεσε;
- Πώς ένιωσα όλο αυτό τον καιρό;
- Ποιο ήταν το καλύτερο τμήμα των Εργαστηρίων;
- Τι θα ήθελα να αλλάξω;
- Ποιες ήταν οι δύσκολες στιγμές στην ομάδα;
- Ποιες ήταν οι ανακουφιστικές στιγμές στην ομάδα;
- Ποιο είναι το πιο χρήσιμο πράγμα που έμαθα;
- Πώς θα αξιοποιήσω τα όσα έμαθα;
- Πώς νιώθω τώρα που τελείωσε το πρόγραμμα;
- Ποια ήταν η κυριότερη συνεισφορά μου;

Τα προτεινόμενα εργαστήρια έχει τη δυνατότητα να εμπεριέξει παιδιά με ιδιαίτερα εθνοτικά, πολιτιστικά, θρησκευτικά και κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά καθώς και μαθητές με αναπηρία.

Βασικό γνώρισμα των εργαστηρίων είναι ότι οι μαθητές και συντονιστές/τριες προσεγγίζουν από κοινού ένα πρόβλημα, επιχειρούν να το κατανοήσουν και σχεδιάζουν τρόπους αντιμετώπισής του.

Ο ρόλος τους αποκτά διαμεσολαβητικό και υποστηρικτικό χαρακτήρα.

Παρακολουθεί τη διαδικασία, παρατηρεί τη μαθητική ομάδα, παρεμβαίνει όταν προκύπτει ανάγκη και ενθαρρύνει τους μαθητές.

Η επεξεργασία του γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να καταλήγει σ' ένα τελικό προϊόν

Κλείνοντας

Ο συντονιστής πρέπει να έχει ξεκάθαρη τη γνώση ότι κυρίαρχη αντίληψη στη φιλοσοφία των εργαστηρίων είναι **η έμφαση στις σχέσεις και τις αλληλεπιδράσεις** μεταξύ των μαθητών, καθώς επίσης και μεταξύ μαθητών και συντονιστή.

Δεν πρόκειται για μια «τεχνική» διαδικασία που εξελίσσεται στα πλαίσια των εργαστηρίων, αλλά για μια **συναισθηματική εμπειρία**.

Κατά συνέπεια, η απόκτηση κοινωνικών δεξιοτήτων και η οποιαδήποτε διαμόρφωση ή τροποποίηση στάσεων εξαρτώνται σε μέγιστο βαθμό από την **ποιότητα των σχέσεων και των αλληλεπιδράσεων**.

Κλείνοντας

37

Οι μαθητές δεν χρειάζονται **εκφοβιστικά μέτρα**, αλλά **αξίες** που να προκύπτουν από την πραγματική σχολική ζωή, πράγμα εξαιρετικά δύσκολο σε εποχή βίαιης ρήξης των κοινωνικών δεσμών.

Οι εργαζόμενοι δε στην εκπαίδευση χρειάζονται ισχυρά υποστηρικτικά δίκτυα και ιδιαίτερη επιμόρφωση.

Πάνω απ' όλα, χρειάζονται

κοινωνική αναγνώριση, υπερηφάνεια και συλλογικότητα,
στοιχεία απαραίτητα για να διαμορφωθεί μια νέα κοινωνική δυναμική για το καλό όλων και του ίδιου του σχολείου.

Το βασικό δικαίωμα κάθε μαθητή ανεξάρτητα από

- το φύλο
- την εμφάνιση
- τη σωματική διάπλαση
- τις ικανότητες
- το σεξουαλικό προσανατολισμό
- την εθνικότητα
- την θρησκεία

να πηγαίνει στο σχολείο χωρίς να φοβάται ότι κάποιος συμμαθητής του μπορεί να τον ταπεινώσει, να τον εξευτελίσει και να του επιβληθεί με την βία.

Ο κινηματογράφος πάει στο σχολείο

- Στο γραφείο των καθηγητών.

Σκληρές και άβολες αλήθειες σε ένα αντισυμβατικό δράμα σχολικής αίθουσας, όσο και μελέτη για τις σχέσεις εξουσίας και το πώς αυτή νομοτελειακά φθείρει.

- Στην Αυλή του Σχολείου

Υπάρχει κάτι πιο αθώο αλλά ταυτόχρονα τρομακτικό, από την πρώτη μέρα σε καινούριο σχολείο για ένα 7χρονο παιδί;

- Τυφλόμυγα και τιμωρίες,
- γέλιο και φόβος,

η επίπονη και απαραίτητη ανάγκη του ανήκειν και η δύσκολη συνθήκη του σχολικού εκφοβισμού, μέσα από τα μάτια (και το ύψος) των παιδιών